

Ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse ning riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu

§ 1. Ehitusseadustiku muutmine

Ehitusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 6¹ tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 58 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Ehitisregister on ühtne teabepunkt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309, mis käsitleb meetmeid, millega vähendada elektroonilise side gigabitivõrkude kasutuselevõtu kulusid, ning millega muudetakse määrust (EL) 2015/2120 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/61/EL (gigabititaristu määrus) (ELT L, 2024/1309, 08.05.2024), artikli 12 tähenduses.“;

3) paragrahvi 60 lõike 1 punkt 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„13) võrguoperaatori või -omaniku füüsilise taristu andmed vastavalt määruse (EL) 2024/1309 artiklitele 4 ja 6;“;

4) paragrahvi 60 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Ehitisregistri veebilehe ja X-tee kaudu on juurdepääs kõikidele ehitisregistri andmetele, välja arvatud hooneregistri arhiivi andmed, täidetud ettekirjutusega seotud andmed ja registrist kustutatud ehitise andmed.“;

5) paragrahvi 61² lõiked 1–3, 5 ja 6 ning §-d 61⁹–61¹² tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahv 61⁸ tunnistatakse kehtetuks;

7) seadustiku 6¹. peatükk tunnistatakse kehtetuks;

8) seadustiku 9. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„**Paigaldis, sideehitis ja väga suure läbilaskevõimega sidevõrk**“;

9) paragrahvi 79 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse paigaldisele, sideehitisele ja väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtmisele.“

(2) Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtmisele kohaldatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2024/1309.“;

10) seadustikku täiendatakse §-ga 82¹ järgmises sõnastuses:

„§ 82¹. **Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtmisele esitatavad nõuded**

Nõuded väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kaablikanalisisatsioonile, hoonesisesele füüsilisele taristule ja valguskaablile kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

11) paragrahvi 82¹ tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata järgmistele hoonetele:

- 1) käesoleva seaduse § 62 lõike 1 punktis 1 nimetatud hoone, mille olemust või välisilmet muudaks väga suure läbilaskevõimega võrkude või nende elementide paigaldamine;
- 2) käesoleva seaduse § 62 lõike 2 punktis 2 nimetatud hoone;
- 3) ajutine hoone, mille kasutusiga on kuni kaks aastat, tööstusala hoone, töökoda ja väikese energiavajadusega eluruumita põllumajandushoone;
- 4) elamu, mis on mõeldud kasutamiseks kas vähem kui nelja kuu jooksul aastas või alternatiivselt piiratud kasutusajaga aastas ja mille eeldatav energiatarbimine on vähem kui 25 protsenti aastaringse kasutamise energiatarbimisest;
- 5) hoone, mille suletud netopind on kuni viiskümmend ruutmeetrit;
- 6) hoone ehitusaluse pinnaga kuni 60 ruutmeetrit vastavalt käesoleva seadustiku lisale 1;
- 7) ühe korteriga elamu;
- 8) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud ehitised ja taristu.“;

12) paragrahvi 82¹ täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 3 lõikeid 1, 4 ja 5 ning artikli 4 lõikeid 1, 3 ja 5 ei kohaldata avaliku sektori asutuse järgmist liiki füüsilisele taristule ja selle andmetele:

- 1) käesoleva seaduse § 62 lõike 1 punktis 1 nimetatud hoone, mille olemust või välisilmet muudaks väga suure läbilaskevõimega võrkude või nende elementide paigaldamine;
- 2) käesoleva seaduse § 62 lõike 2 punktis 2 nimetatud hoone;
- 3) riigikaitseline ja julgeolekuasutuse ehitised ning riigipiiri taristu.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 5 lõikeid 2 ja 4 ning artikli 6 lõiget 1 ei kohaldata juurdepääsu andmisel ehitamise kavandamise andmetele ja ehitisele, mille ehitamiseks ei ole vaja esitada ehitusteatist ega saada ehitusluba, ning sellisele füüsilisele taristule nagu riigikaitselise ja julgeolekuasutuse ehitised ja riigipiiri taristu.“;

13) seadustikku täiendatakse §-ga 82² järgmises sõnastuses:

„§ 82². Õigus juurde pääseda riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse omandis olevale ehitisele

(1) Sideettevõtjal on õigus esitada elektrooniliselt ehitisregistri kaudu taotlus riigile või kohaliku omavalitsuse üksusele, et saada õigus juurde pääseda riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse omandis olevale ehitisele üldkasutatava elektroonilise side võrgu juurdepääsupunkti paigaldamiseks.

(2) Riik või kohaliku omavalitsuse üksus võib võtta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juurdepääsupunkti paigaldamise eest tasu, mis katab riigile või kohaliku omavalitsuse üksusele juurdepääsupunkti paigaldamisega kaasnevad kulud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlus peab sisaldama järgmist:

- 1) sideettevõtja kontaktandmed;
- 2) juurdepääsupunkti paigaldamise asukoht, sealhulgas koordinaadid;
- 3) juurdepääsupunkti paigaldamise tehniline joonis.

(4) Riik või kohaliku omavalitsuse üksus otsustab juurdepääsupunkti paigaldamise õiguse andmise kahe kuu jooksul sellekohase taotluse saamisest arvates. Otsused tehakse taotluste esitamise järjekorras.

(5) Riik või kohaliku omavalitsuse üksus võib keelduda juurdepääsupunkti paigaldamise õiguse andmisest, kui:

- 1) ehitised ei sobi tehniliselt või arhitektuuril juurdepääsupunkti paigaldamiseks;
- 2) see ohustab inimese elu või tervist;
- 3) tegemist on käesoleva seadustiku § 62 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud hoonega;
- 4) see ohustab riigi julgeolekut.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigete 4 ja 5 alusel tehtud otsus esitatakse elektrooniliselt ehitisregistri kaudu. Käesoleva paragrahvi lõigete 4 ja 5 alusel tehtud otsus, välja arvatud lõike 5 punktis 4 nimetatud alusel tehtud otsus, avalikustatakse ehitisregistris.“;

14) paragrahvi 84 pealkirja täiendatakse pärast sõna „Sideehitise“ sõnadega „ja väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtmisega“;

15) paragrahvi 84 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtmisega seotud vaidluste puhul on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet riiklik vaidluste lahendamise asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 14 tähenduses.“;

16) paragrahvi 130 lõike 3 punkt 5¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1309 sätestatud nõuete täitmise kontrollimine;“;

17) seadustiku normitehnilisest märkusest jäetakse välja tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/61/EL kiire elektroonilise side võrkude kasutuselevõttukulude vähendamise meetmete kohta (ELT L 155, 23.05.2014, lk 1–14);“.

§ 2. Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse muutmine

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadust täiendatakse §-ga 30⁸ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁸. Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtu soodustamine

Alates 2025. aasta 12. novembrist kuni 2026. aasta 12. maini kohaldatakse väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kohta käiva teabe vahetamisele ehitusseadustiku kuni 2025. aasta 11. novembrini kehtinud §-e 61³–61⁷.”.

§ 3. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 215³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 215³. Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtuga seotud vaidluste lahendamine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309, mis käsitleb meetmeid, millega vähendada elektroonilise side gigabitivõrkude kasutuselevõtu kulusid, ning millega muudetakse määrust (EL) 2015/2120 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/61/EL (gigabititaristu määrus) (ELT L, 2024/1309, 08.05.2024), artikli 2 punktis 1 määratletud võrguoperaatori füüsilise taristu miinimumteabe, võrguoperaatori füüsilise taristu vaatluse või käimasoleva või kavandatava ehitustöö miinimumteabe vaidluse lahendamiseks esitatud avalduse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 50 eurot.

(2) Võrguoperaatori füüsilisele taristule juurdepääsu, ehitamise ühise teostamise või hoonesisesele füüsilisele taristule juurdepääsu vaidluse lahendamiseks esitatud avalduse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 100 eurot.“.

§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 12. novembril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 6 ja 11 jõustuvad 2026. aasta 12. veebruaril.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–4, 7 ja 12 jõustuvad 2026. aasta 12. mail.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „...“ 2025

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ 2025